No. 1874 Zaterdag 6 December 1919. 36ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Duurte.

WACHTER schrijft in de R. K. Middenstander een artikel, dat een goeden kijk geeft op de oorzaken der duurte, welke thans alom heerschen de is. Eenige beschouwingen laten wij hier volgen, want evenals in Holland deelen ook wij hier in den onhoudbaren toestand der dure prijzen.

„Duurte, duurte, woekerende winkeliers, oprichting van consumentenbonden met duizenden leden, met geld van de regeering gesteund, ten slotte georganiseerd verzet van geheel den Nederlandschen Middenstand, ziedaar „the topic of the day".

Och, „WACHTER" kijkt ook nog al eens een krant in en dan ziet, of liever, leest hij vele dingen, waarbij hij hoofdschuddend denkt: wat een enorme misdadiger is toch die schakel, die staat tusschen producent en consument, en die men winkelier noemt.

Honderden, neen duizenden beschouwingen geeft men ten beste om den winkelier zwart te maken, tot het georganiseerd verzet van den in het hart getroffen middenstand den menschen, die als wereldhervormers de pen grepen, ineens een electrische booglamp deed opgaan en hen deed beseffen, dat er ook andere factoren konden zijn, die deze crisis had doen ontstaan.

In de eerste plaats dan is de thans heerschende duurte internationaal.

Geheel het continent, Europa, Noord- en Zuid-Amerika, Azië, voor zoover ons bekend Nederl. Oost-Indië, Australië, overal heerscht dezelfde crisis, de duurte.

Zijn dan over geheel de wereld de winkeliers en handelaars woekeraars?

Beziet men de taak van den distribuant, van dengene, die de productiegoederen naar behoefte gaat verdeelen, welke taak in het maatschappelijk vraagstuk zoo uiterst belangrijk is, dan zóó eenzijdig?

Worden de belangrijke diensten, welke door den handeldrijvenden en industrieelen middenstand tijdens de crisisjaren aan de gemeenschap bewezen zijn, dan met een dusdanigen laster aldus miskend?

We zullen even de zaak bekijken.

Prof. Irving Fisher van de Yale University noemt de oorzaken allereerst internationaal. Dit gaf ik reeds aan. Immers het is een crisis ver buiten onze Nederlandsche grenzen.

Verder zijn het de geweldige economische factoren, die gevolgd zijn op de ruim 4 jaar lange vernietiging van kapitaal en productiemiddelen, de bijna totale stilstand der productie van goederen voor het algemeen belang.

Meerdere economen geven nog aan de vaste wet van vraag en aanbod.

Voorts gelden als belangrijke factoren het onttrekken van millioenen werkkrachten tijdelijk en (door den dood op het slagveld of onherstelbaar verminkten) geheel aan de productie; het algemeen tekort, de wereldschaarschte. Hoover, de voedingsdictator van Amerika, zegt in zijn rapport: „Er moeten 450 millioen menschen gevoed en gekleed worden en er is maar voor 350 millioen menschen voedsel, kleeding en woning.

De belastingen hebben ontzaggelijke afmetingen aangenomen.

De handelsbalansen der grootste landen van Europa zijn absoluut fataal te noemen.

De valuta der buitenlandsche muntpariteiten dalen catastrophaal.

De credieten van meerdere mogendheden zijn tot in hun grondvesten geschokt.

De loonen moeten door den sterk verhoogden levensstandaard zeer omhoog.

De eene „directe actie" wordt gevolgd door een andere „massa-actie".

De arbeidsduur wordt verkort; men berekende het verlies in sommige vakken op 20 pct.

De revolutionaire geest heeft de capaciteit der werklieden aangetast als een pest.

De „luiheidsgolf", waarvoor wederom gronden zijn aan te halen, is nog niet geluwd.

Men ziet nog niet de noodzakelijkheid in van opvoering der productie tot het maximale.

O, werkt toch!

Dat is de algemeene kreet. Het is het eenige middel om de maatschappij van een ongekende crisis te redden.

Ebert in Duitschland, Trotsky in Rusland, zelfs Bela Kun in zijn tijd in Hongarije verzoeken hun arbeiders in dringende manifesten, later zelfs met bedreiging van strenge straffen, toch te werken, te werken, zoo hard en zooveel mogelijk, om den noodtoestand te keeren.

De socialist Dr. Th. v. d. Waerden, die in „Het Volk" eenige artikelen ging schrijven over socialisatie, eindigt met den wanhoopskreet, toch te gaan produceeren en voortbrengen.

Ziedaar het reddingsmiddel onzer maatschappij.

Als bijkomstige factoren kunnen wij dan eindelijk in eigen boezem verzeild raken, echter om eerst nog even in het rijk van de producent te hebben rondgekeken.

Ook dan komt de algemeene kreet los van den aangevallen winkelier: „Ziet waarvoor ik mijn goederen moet inkoopen." Zij laten de boeken zien en dan treffen ons dure prijzen van den inkoop. Generaliseeren gaat ook hier niet aan, doch wanneer wij lezen van winsten in grootbedrijven gemaakt, bekruipt ons wel eens een rilling en vragen wij ons af: is dit nu een rechtvaardige prijs?

Enkele dividendcijfers mogen ter illustratie worden bijgevoegd.

Stoomvaart-Mij. „De Maas" Winst na aftrek van afschrijvingen f 1.864 817; tantiemes f 357.563.

Kon. Ned. Stoomboot-Mij.: Winst 1918 f 17.721 598; dividend f 3.000 000; tantiémes f 857.142.

Stoomvaart-Mij. „Nederland": Winst 1918 f 53 000 000; dividend f 6 000.000.

Holland-Amerika lijn: Winst over 1918 20.924.281; dividend f 6 000 000. Elk der directeuren heeft in de laatste vijf jaar bijna f 1.100000 aan tantiêmes ontvangen.

N. V. Scheepvaart-Mij „Noordzee" keert uit over 1918 een dividend van 75 pct.

Vereenigde Kon. Papierfabrieken Van Gelder & Zonen: Zuivere winst over 1918 3.613000; tantiémes directie f 239.200; tantiémes commissaris f 79 700; dividend gedurende de laatste 5 jaar 9, 7, 12, 15, 18 pct.

Jurgens keert 21 pct. dividend uit over den winstbedrag van f 9 711 868.

De Tabaksindustrie van de Gebr. Phillips, Maastricht, keerde uit 63½ pct. dividend.

Onder den titel „Periculum in Mora" schrijft men in „St. Christoffel" o. a:

„Dat de hoogere loonen den levensstandaard eenigszins verhoogen, is vrij zeker; vast staat echter, dat de hoogere loonen niet alleen, doch slechts voor een gering deel de oorzaak zijn der duurte. Veel meer dragen daartoe bij de ongehoorde winsten, die er in menige onderneming gemaakt of genomen wordt.

Als men ziet, dat b. v. in de bruinkoolindustrie iemand in enkele jaren van eenvoudig burger multi-millionair kan worden, dan vraagt men zich af, waarvoor is het noodig, dat de kolenprijzen nog steeds zoo hoog blijven?

Als men ziet, dat verschillende groote scheepvaartmaatschappijen in een paar jaar tijds, naast een volledige afschrijving van het geheele bedrijfskapitaal, nog vrij beteekende winsten uitkeeren, dan vraagt men zich terecht af, waarvoor moeten vrachtprijzen zoo hoog blijven?

Als men ziet, dat enkele suiker ondernemingen een dividend verwachten van 100 pct. en het volgend jaar nog meer voorspellen, dan vraagt men niet weinig ontstemd: waarom dien prijs nu nog weer hooger toe te laten?

Als men ziet, dat onderscheidene tabaks- en sigarenfabrieken van 30 tot 50 pct. dividend uitkeerden, dan rijst alweer de vraag: waartoe die dure sigaren- en tabaksprijzen?

Als men weet, dat de Bataafsche Petroleummaatschappij, nog maar een kleintje onder de zusters, een winst maakte in 1918 van ruim 90 millioen, dan zal het menigeen zeker bevreemden, dat de petroleum weer met een cent per liter of wel 5 pct wordt verhoogd vanwege de duurte van alles, ziet u.

Als men ziet, dat de ijzer- en staalprijzen weer „neiging" hebben" om te stijgen, vanwege de groote vraag, (?) dan zal men zeker groote oogen opzetten, als men verneemt, dat een der grootste huizen in dat artikel, de firma Stokvis Co. Lmt., in 1918 op een bedrijfskapitaal van f 9.300.000, een dividend konden uitkeeren van 116 pct.

Als men verneemt, dat de katoenprijzen weer omhoog zijn gegaan, ook van wege de hooge loonen en vrachten, en dat van goedkooper worden vooralsnog geen sprake kan zijn, dan zal het evenzeer bevreemden, als men verneemt, dat de winsten van diverse katoenmagnaten in Twente in 4 jaren tijds van 125000 tot f25.000 en van 185.000 tot 993,000 gld. zijn opgeklommen, alles dank zij de hooge loonen en de dure vrachtprijzen."

En ieder deze fabriekanten zal over het „gunstige" jaar 1918 bijzondere feiten kunnen aanhalen. Maar men vergete echter niet, dat juist in dat jaar de prijzen tot ongekende hoogte stegen.

In de landbouwbedrijf is het al eveneens.

Ten slotte ons tot eigen boezem gekeerd en dan moeten we eerlijk zijn

Er zijn middenstanders geweest, die minder faire practijken er op na gehouden hebben. Er zijn middenstanders geweest, die aan den kettinghandel hebben meegedaan, vergetende dat zij door hun practijken het maatschappelijk bestel ondermijnden en bijdroegen, misschien ongewild, het hunne voor een omwenteling.

Doch algemeen mag deze conclusie nooit worden getrokken.

De nijvere middenstand verdient zulken blaam niet.

Denken we aan het uitschakelingsproces van slagers enz. Aan de bakkers van regeeringsbrood, distribuanten van regeeringsartikelen.

Wat werd er verdiend?

Dat daarna een tijdperk van eenige verbetering intrad, doordat de regeering prijzen aangaf, waardoor meerderen hun arbeid beloond zagen met een winst-marge, die een „menschwaardig bestaan" aangaf, en die zij door de doodende concurrentie van het liberale systeem nooit had kunnen bedingen, is waar.

Zooals bij iedere „hoog en laag conjunctuur", hebben we sterk op en sterk afloopende markten gekend. Dat er voordeel verkregen is bij oploopende markt, is waar, doch dat er bijna in ieder vak ernstige verliezen zijn geleden bij afloopende markt, zullen u hen, die geregeld met den middenstand in aanraking komen, of de credietinstellingen kunnen zeggen."

De Nederlandsche Regeering heeft een wet op den woeker ingediend, om aan de rotte toestanden een einde te maken en te voorkomen, dat de winsten der groote bedrijven steeds nog enormer stijgen ter uitbuiting der volksklassen, want overvloedige productie schijnt geen uitkomst te kunnen brengen, zoolang de oorzaak van het kwaad niet in de eigenlijke bewerkers der duurte wordt aangetast. Daardoor hoopt men de prijzen van levensmiddelen en kleedingsstoffen op een meer redelijk niveau te brengen.

In een circulaire van de afdeeling Haarlem van den Bond tot bestrijding von de duurte wordt, volgende *N. Rott. Crt.* meegedeeld, dat onder garantie van 22 groote bankinstellingen voorloopig een bedrag van 15 millioen gulden zal worden beschikbaar gesteld om den strijd tegen prijsopdrijving te steunen.

HOLLANDSCHE BANK
voor West-Indie
Amsterdam — Curaçao.
Statutair Kapitaal f 5,000,000,
waarvan volgestort f 1,000,000.
Rentevergoeding voor Deposito's:
met 1 dag opzegging 2 %
met 10 dagen „ 2½ %
met 1 maand „ 4 %
Wij zijn afgevers van zichtwissels op Amsterdam en Rotterdam tot den koers van 100½ %.
11—52

Nogmaals: de verkoop van de West.

De Heer MR. S. H. PERLSTEIN, advocaat en procureur te Amsterdam en Redacteur van *Beurs-Nieuws*, en van het weekblad: *De Financiëele Revue*, van wien hij eenigen tijd geleden berichten, dat hij van plan was een bond van belastingbetalers op te richten, met als lokaas den verkoop van de West op het program, om zóó te trachten den belastingdruk te verminderen, — heeft den 9 October te Utrecht in een vergadering zijn plannen uiteengezet.

Niettegenstaande de uitgebreide reclame voor deze beweging gemaakt en dat met de advertentie tot oproep voor deze vergadering tegelijk ook in de dagbladen een bericht circuleerde, dat er voor Mr. Perlstein's plan een enorme belangstelling gaande was, bleek deze op die vergadering uitermate gering. Nauwelijks 50 personen waren aanwezig.

Ook hier kwam datzelfde praatje weer voor den dag, nu nog met meer omstandigheden toegelicht, dat aan den Staat der Nederlanden herhaalde malen officieel aanbiedingen zijn gedaan. Een Amerikaan was speciaal naar den Haag gezonden, om besprekingen over dat plan te voeren. Het bod was 7 milliard, voor Curaçao alleen 3 millard, voor Suriname 2 milliard.

Het Koloniaal Weekblad van 16 Oct antwoordt zoo categorisch mogelijk: „Bij het Departement van Koloniën is omtrent die aanbiedingen *niets* bekend. De Amerikaansche Staats-Secretaris LANSING verklaarde, dat aan een koop van onze West *niet* door de Vereenigde Staten wordt gedacht."

Vermoedelijk is deze kwestie ook in de Tweede Kamer ter sprake gebracht. Althans de Kabel berichtte ons i. d. van 7 November dat de Regeering van het Moederland het Comité van de Kamer in kennis heeft gesteld, dat zij van de Vereenigde Staten van Amerika geen enkele aanbieding ontving omtrent den verkoop van hare Koloniën in de West-Indië.

Er schijnt echter dat er een imperialistische partij in Amerika doende is, die ook haar agenten in Europa aan het werk zet, om in dien geest proefballonnetjes op te laten om langzaamaan de publieke opinie te bewerken door leugenachtige berichten te verspreiden. Zoo lazen wij in het nummer van deze week van „De Vrijmoedige"

„Evenals de Nederlandsche regeering deed, toen het praatje rondging dat onderhandeld werd over den verkoop van Suriname, heeft ook de Engelsche regeering thans een officlëele logenstraffing gegeven van de desbetreffende geruchten omtrent Demerara.

De Gouverneur van Demerara is telegraphisch door Lord Milner gemachtigd om aan de wetgevende vergadering mede te deelen, dat de Engelsche regeering er niet aan denkt om eenig deel van hare West-Indische bezittingen aan een vreemde mogendheid af te staan."

Om nu op de beruchte Utrechtsche Vergadering van MR. PERLSTEIN terug te keeren, volgens het verslag van de *N. Rott. C*, had er op deze vergadering een levendige gedachtenwisseling plaats, waarbij vooral krachtig geprotesteerd werd tegen het punt van het voorloopig program van actie: verkoop van een of meer West-Indische-Koloniën.

Met nadruk werd betoogd, dat dit punt geen deel van het program van actie mocht uitmaken.

Volgens het verslag, dat het *Kol, Weekblad* van die vergadering in Utrecht op 9 October geeft, blijkt duidelijk dat de heele perscampagne, die sinds meer dan één jaar gevoerd wordt voor den verkoop van de West, eigenlijk is uitgegaan van de Heeren Perlstein, Göbel te Amsterdam, Ed. Willink te Zutphen, Wierts van Krommenie, A. Boekhoudt, Oud-District-Commissarris van Suriname; die zich als een voorloopig Comitée geconstitueerd hadden.

Zij wilden een Bond vormen van Belastingbetalers, om pressie uit te oefenen op de Regeering om den druk der belasting te verminderen. Als „lokaas," als „motor," als „magneet" om leden te trekken, zou men de verkoop van de West op het program plaatsen.

Op deze Vergadering bleek even-

wel veel meer het tegendeel, dat de verkoop van de West weinig sympathiek was. Daarom verklaarde de inleider (Göbel) dat er tegen den verkoop van de West een zekere stemming heerscht, en dat daarom het Comité bereid is dien verkoop uit te schakelen en zich alleen te keeren tegen belastingdruk.

Tevens werd besloten, om voor deze nieuwe vereeniging nog meer propaganda te maken, en een afzonderlijk weekblad: *de Belastingbetaler* op te richten. In *Het Centrum* van 29 October vonden wij over dit weekblad een bericht, waaruit valt op te maken dat de uitgave van dit nieuwe weekblad veel op boeren bedrog gelijkt:

„Verschenen is het eerste nummer van het weekblad „*De Belastingbetaler*", orgaan van den Nederlandschen Bond van Belastingbetalers. Het blijkt eenvoudig een overdruk te zijn van het weekblad „*De Financiëele Revue*", maar met een ander hoofd. Of de belastingbetaler als zoodanig gebaat is met een *financieel* weekblad, is een open vraag! Wij vinden over de materie: belastingen in het blad niets anders dan een paar spotprenten en een stukje tegen de maand extra salaris voor de onderwijzers; een zeer oppervlakkig stukje met eenige onaangenaamheden aan het adres der onderwijzers. Dat is alles — en niet veel zaaks."

Van Surinaamsche zijde kwam bij het *Kol. Weekblad* een heftig protest in tegen deze beweging, waarbij bewoners van Nederland zonder meer, zonder de bewoners van Suriname daarin zelfs te kennen, anderen die tot de bewoners van Groot-Nederland behooren, willen verkoopen. De bewoners van Suriname hebben bewezen den Staat der Nederlanden trouw te zijn en hebben eene beleediging, als hun thans wordt aangedaan, niet verdiend.

Dat protest van Suriname klinkt heel wat sympathieker, dan het bericht wat het Kol. Weekblad een week te voren den 9 October over CURAÇAO plaatste en dat als volgt luidt:

„Bij het begrootingsdebat in den Kolonialen Raad heeft de heer Winkel te kwader ure gesproken van eene toenemende ontstemming in de kolonie en eene daartegenover grooter wordende bekoring, die de Republiek der Vereenigde Staten van Amerika op velen, „op meer dan men zou denken", ging uitoefenen. Geen zweem of schaduw van bewijs is voor deze dikke woorden bijgebracht. En nu maakt *Voz di pueblo* het nog erger. Ons (van het Kol. Weekblad) onderschrift onder den brief in de *N. Rt. Ct* van 4 Juli l.l. (zie *Koloniaal Keekblad* van 10 Juli 1919) wordt struisvogelpolitiek genoemd, want ontevredenheid heerscht er, maar die betreft niet zoo zeer de economische omstandigheden der kolonie, zij heeft een meer idealistischen ondergrond, men heeft n.l. den indruk — ge raadt het in geen tienen — dat Curaçao „als een politiek offer gebracht is" aan de Roomsch Katholieke Staatspartij. Dat is zelfs zoo erg, dat „de groote massa, die zich niet bekommert om den Clerus, beslist te vinden is voor den verkoop." Wie 't gelooft, mag het zeggen." Aldus het *Kol. Weekblad.*

Voor ons is dit bericht van het *K. W.* als een onthulling. Als men die bewering van dat Curaçaosche blad in verband brengt met de uitingen van die twee leden van den K. R. bij het begrootingsdebat over de Groote Amerikaansche Republiek, dan komen deze in nog veel ongunstiger licht te staan, dan klinken zij zelfs zeer verdacht.

AMBTENAARSSALARISSEN.

Onder dit opschrift bevat ***het Koloniaal Weekblad*** van 23 October het volgende artikel over Curaçao:

„De nieuw opgerichte ambtenaarsvereeniging zal allicht ook de zaak der tractementsherziening op haar program zetten. En terecht. Er heeft zich omtrent den levensstandaard in de kolonie op het Plein eene legende gevormd, die ongetwijfeld op de vaststelling van de traktementen der koloniale ambtenaren van invloed is geweest. Niet alleen hebben bij overlevering langen tijd geruchten geloopen van eene onbegrijpelijke goedkoopte in lang vervlogen jaren, maar nog geen tien jaren geleden wist men op het Departement van Koloniën te vertellen, dat de levensstandaard in Holland tot die in Curaçao zich verhield als 3—1. Dit om het groote verschil tusschen de traktementen der hoofdambtenaren in Curaçao en Suriname te verklaren, terwijl in de laatstgenoemde kolonie de levensstandaard weer zeer hoog zou zijn, ongeveer als op de dure Oost-Indische plaatsen. Wie even doordenkt, moet op deze wijze een onbegrijpelijk verschil ten gunste van Curaçao en ten koste van Suriname constateeren, dat met iedere historische opvatting, die Suriname boven ons West-Indische eilanden bezit stelt, in strijd zou zijn. Wie beide West-Indische koloniën kent, weet, dat zoowel in Curaçao als in Suriname het leven zeer duur is, en er weinig aanleiding is, om een belangrijk verschil te maken.

Het spreekt haast van zelf, dat deze duurte zich nog meer doet gevoelen voor de ambtenaren, die uit Nederland uitgezonden zijn, of daar hunne opleiding genoten hebben, dan voor hen, die met de rechtmatige eischen der Europeesche maatschappij niet in die mate kennis hebben gemaakt. Wij schromen dan ook niet, het uit te spreken, dat, wanneer men eenen gouvernementssecretaris bezoldigt met f 4000 à f 5000, den voorzitter van het hof van justitie met f 5000 à f 6000, den procureur-generaal met f 6000 à f 7000, de leden met f 4000 à f 5000, den commissaris van politie met f 2500 à f 3000, den administrateur van financiën met f 4000 à f 5000, den inspecteur der belastingen met f 3000 à f 4000, den inspecteur van het onderwijs met f 4000 à f 5000, om ons tot deze ambtenaren te bepalen, tot dien prijs niet in voldoende mate de beschikking verkregen kan worden over gegadigden, die voldoen aan de eischen, die niet alleen mogen maar ook moeten gesteld worden. Afgezien nog hiervan, dat uitgezonden ambtenaren redelijkerwijs de verwachting mogen koesteren, dat zij van hunne traktementen kunnen oversparen, wat thans buitengesloten is. De praktijk heeft dit trouwens bewezen, en de Regeering heeft het moeten toegeven, door bij de uitzending van ambtenaren herhaaldelijk — wij noemen uit de laatste jaren den directeur van openbare werken, den administrateur van financiën en onderwijzend personeel — bezoldigingen boven de vastgestelde toe te staan. Dat dit verderfelijk is voor het corps ambtenaren als zoodanig, zal wel geen betoog behoeven. Reeds meermalen hebben wij gewezen op de wanverhouding, die ontstaan is in de traktementen der verschillende onderwijzeressen en der onderwijzers door op deze wijze te handelen.

Oogenschijnlijk maken de traktementen van hoofdcommiezen (f 3000 aanvangssalaris,) eerste kommiezen (f 2500), tweede commiezen (f 2000), adjunct-commiezen (1800) en eerste klerken (f 1200) geen slechten indruk. Als men echter bedenkt, dat men hier te doen heeft met een land, waar de levensstandaard belangrijk hooger is dan in Nederland, dat de promotiekansen niet schitterend zijn, zoodat de leeftijden in de verschillende rangen eigenlijk niet te vergelijken zijn met die in het moederland, dan moet toegegeven worden, dat ook deze traktementen beneden het normale liggen.

Dit alles geldt reeds voor tijden, zooals we *gehad* hebben, en wellicht niet meer krijgen. Hoe de toestand nu is, durven wij slechts te gissen. Dat duurtetoeslagen in dit geval iets meer dan een ondeugdelijk lapmiddel zijn, zal wel niet beweerd worden.

Terecht is het traktement van den Gouverneur in de laatste jaren zeer belangrijk verhoogd, en thans op f 24000 gebracht. Eene daarmede in billijke verhouding staande herziening der ambtenaarstraktementen is o. i. dringende eisch van den tijd.

Het bovenstaande was geschreven, toen ons de Memorie van Toelichting op het ontwerp tot wijziging der voorloopig vastgestelde begrooting voor 1920 onder de oogen kwam. Daaraan ontleenen wij:

„De verkrijging van geschikte krachten voor de vervulling van betrekkingen in de kolonie, welker waarneming door uit te zenden personeel wenschelijk wordt geacht, ondervindt groot bezwaar door de omstandigheid, dat de aan de betrokken ambten verbonden bezoldigingen, ook volgens de jongste regelingen dienaangaande, in de meeste gevallen niet beantwoorden aan de eischen van hen, die voor het aangaan van een dienstverband in aanmerking mogen worden gebracht. Het hoog stellen van de eischen door gegadigden is een gevolg van de beduidende verhooging van de bezoldigingen in Nederland; bovendien houdt het verband met de omstandigheid dat de Regeering er steeds op uit is om voor de vervulling van betrekkingen in de kolonie de meest geschikte krachten uit te zenden.

Ondergeteekende is van oordeel, dat er maatregelen moeten worden getroffen, waardoor het bezwaar om in de toekomst de beschikking over bekwame krachten te verkrijgen, uit den weg geruimd zal worden. Hij meent, dat langs den minst kostbaren weg eene afdoende regeling van deze aangelegenheid, welke dringend voorziening eischt, zal worden verkregen, door de toekenning van een bijslag op de bezoldigingen, verbonden aan door uit te zenden personeel te vervullen betrekkingen, in de gevallen, dat die bezoldigingen niet hoog genoeg blijken te zijn.

De omvang van den aan elke daartoe in de termen vallende bezoldiging te verbinden bijslag zal niet aan vaste regelen kunnen worden gebonden, omdat elk geval op zich zelf zal moeten worden beoordeeld, met het oog op de wenschelijkheid om in de eerste plaats in elk opzicht de voorkeur verdienende gegadigden in aanmerking te doen komen."

Mitsdien wordt een bedrag van f 15000 uitgetrokken. Wij zien hier in, zegt het K. W. verder, niet anders dan eene nieuwe officiëele erkenning van ons betoog. Op het voorstel zelf is alles aan te merken en iets ten gunste daarvan vinden wij niet aangevoerd. Sanctionneering van den bestaanden wantoestand, iets anders kunnen wij er niet inzien. Wel wat laat, mag de Koloniale Raad zich er nu over uitspreken. Hartelijk hopen wij, dat de Raad met algemeene stemmen het voorstel, dat lijnrecht tegen de billijkheid tegenover de in dienst zijnde ambtenaren indruischt, verwerpen zal.

De verwachting van het *Kol Wbl.* is letterlijk in vervulling gegaan. De Kol. Raad heeft er juist zóó over geoordeeld. Zooals wij in ons nummer van 25 Oct mededeelden, werd dit voorstel in de zitting van 20 October door den Raad *met algemeene stemmen* verworpen.

Berichten uit de Kolonie.

Bijzonder Onderwijs.

Door den Heer H. Meerdink Inspecteur van het Onderwijs in onze kolonie werden de vorige week op Aruba na afgelegd examen aan de volgende dames hun aanstelling verleend als kweekeling:

Mejuffr: Veneranda Laclé, Marcela Thysen, Petronilia Wever, en Maria Welman

Scheepvaartberichten.

De *Diana*, een stoomboot van ± 300 ton, van de K. W. I. M. de vorige week uit Holland hier aangekomen, is in dienst gesteld voor de vaart tusschen Maracaibo en deze haven.

—Met de Hollandsche boot *Fauna* heeft de K. W. I. M. een nieuwen dienst geopend tusschen de verschillenden kustplaatsen van de Republiek Santo Domingo.

— De *Sigogne* van de *Grace-line* is weer opnieuw in de vaart om de suikervoorraad van Bobures aan de Golf van Maracaibo naar onze haven te vervoeren.

— Zondag morgen kwam voor het eerst onze haven binnen het nieuwe Stoomschip *Orijnssen* van de K. W. I. M. komende van Amsterdam via Suriname met 74 passagiers aan boord. Maandag avond vertrok het naar Colon en tusschengelegen havens met 80 passagiers.

Zeilvaart.

Gedurende de maand November 1919.

Binnengekomen VAN		*Uitgezeild* NAAR	
Aruba	8	Aruba	14
Barbados	5	Barbados	6
Bonaire	80	Bonaire	27
Bovenw Eilanden	1	Bovenw Eilanden	1
Columbia	4	Columbia	4
Cuba	1	Cuba	1
Dominica	1	Guadaloupe	1
La Guayra	2	La Guaira	2
La Vela de Coro	9	La Vela de Coro	8
Maracaibo	28	Maracaibo	19
Martinique	4	Martinique	7
Pampatar	1	Pto Cabello	7
Pto Cabello	5	Pto Rico	1
Pt Rico	1	Sto Domingo	2
Rotterdam	1		
St Vincent	1		
totaal	97	totaal	100

De West Indische Gids.

Eerste jaargang No. 5 bevat den volgenden lezenswaardigen inhoud:

Kolonisatie met Ned. Boeren in Suriname, door Prof. Mr. D. van Blom.

Beauxiet, door Prof. J. A. Grutterink.

De aanslibbingen der Sur. Rivieren, door Dr. H. van Capelle.

St. Eustatius, St. Martin en Saba op het laatste van de 18de eeuw, door Dr. J. de Hullu.

Uit Surinaame's verleden, door S. Kalff.

Uit de Pers

Boekbespreking.

Bibliographie,

Mededeelingen.

Duitsche geïnterneerden.

De Surinamer deelt mede, dat bij aankomst van de *Oranje Nassau* voor Paramaribo, zich aan boord een vijftigtal Duitschers bevonden, die op Trinidad geïnterneerd geweest zijn gedurende den oorlog, en thans vooral door bemiddeling van den Duitschen gezant in Columbia, Kraecke von Schwartzenfelz die ook de reis meemaakt, uit hunne gevangenschap verlost werden en naar Duitschland kunnen terugkeeren. Zij reizen op kosten der Duitsche Regeering, die zich bij de Nederlandsche Bank aansprakelijk heeft gesteld voor den overtocht.

De Duitschers hebben aan den gezant hun eerewoord gegeven om gedurende de reis niet over hun interneeringsleven te spreken, ten einde alle moeilijkheden te voorkomen.

Nog een dertigtal Duitschers bevinden zich in de gevangenis op Trinidad, welke tot interneeringsplaats dient.

Donderdagavond bood de Deutsche Verein hare beklagenswaardige landgenooten een gezelligen avond aan.

De Gouverneur Staal naar Nederland.

Op zijn doorreis naar Nederland kwam hier Maandag met de *Orynssen* den Gouverneur Staal van Suriname en echtgenoote om mondeling besprekingen met de Nederlandsche Regeering te gaan voeren over zijne bestuursplannen ten gunste der kolonie.

Dat zaken van het grootste gewicht het onderwerp dier besprekingen zijn zullen, staat vast, zegt de *Surinamer*. Het gaat hier over de toekomst der kolonie, over levens kwesties, welke de kolonie uit haren staat van kwijning moeten verlossen. Op de doorvoering dier plannen moet de Gouverneur ten zeerste staan en zooals men meent te weten, zal Z. Excellentie daarvan zijn terugkeer naar Suriname afhankelijk stellen.

Wel moet het eene teleurstelling wezen voor den Landvoogd op den vooravond van zijn vertrek de aftreding te vernemen van den Minister van Koloniën Idenburg.

Wij wenschen den landvoogd een voorspoedige reis en alle mogelijk succes toe met zijne dienstreis, en hopen dat zijne plannen het ware welzijn der Kolonie zullen bewerken.

Mogelijk bestaat eenig verschil van zienswijze tusschen Bestuur en Regeering. Moge in dit geval het verschil worden opgelost tot heil van Suriname.

Tweede koloniaal onderwijs Congres.

Geheel en al in overeenstemming met hetgeen ook wij is ons nummer van 18 October over dit congres opmerkten, vonden wij in *Het Kol Weekblad* van 23 October de volgende aanteekening:

„Met eenige graagte hebben wij naar *Praeadviezen* gegrepen, maar ernstig teleurgesteld, die weder neergelegd. Over Curaçao geven ze niets van beteekenis. Erger: de titels der onderwerpen van 23 October 's middags: „Voorbereidend onderwijs aan alle bevolkingsgroepen in Nederlandsch Oost- en West-Indië" en van 24 October 's morgens: „Volksonderwijs in Nederlandsch Oost- en West Indië vooral in verband met landbouw en bedrijf", wekken ten onrechte de gedachte op, dat ook van de derde Nederl. Kolonie op dit congres eene plaats zal zijn ingeruimd. De behandeling van het eerstgenoemde onderwerp noemt zelfs de kolonie Curaçao niet, terwijl de praeadviseur over „Volksonderwijs" vermeldt, dat men „in de West en op de West-Indische eilanden" (sic) geen eigenlijk volksonderwijs vindt. Bij eene bespreking van het ambachtsonderwijs worden eenige deels verouderde onjuiste gegevens over de hoedenvlechtnijverheid uit...... 1913 genoemd. En dat, terwijl het Koloniaal Verslag 1918 de volgende o. i. voor dit doel waardevolle mededeelingen bevat: „Dank zij de oprichting van verscheidene leergangen, is het bedrijf op al de eilanden der kolonie, waar het beoefend wordt, sterk vooruitgegaan. Het aantal vlechtsters van middelsoort en fijne hoeden is zeer toegenomen.

Te Simonsbaai op St. Martin zijn de uitkomsten over het algemeen het best, daar vrijwel alle kinderen, groote meisjes, aanleg voor het hoedenvlechten schijnen te hebben, zoodat het onderwezene daar gemakkelijk opgenomen wordt... Van Bonaire mag, voornamelijk wat het dorpje Rincon betreft, worden gezegd, dat de hoedennijverheid alle verwachtingen heeft overtroffen. In dat dorpje, waar nog kort geleden zeer weinig aan hoedenvlechten werd gedaan, kwam een werkplaats tot stand, die zich in een grooten toeloop macht verheugen, en tot groote uitbreiding van het bedrijf leidde. Evenals op de overige leergangen werd er stelselmatig onderricht gegeven, met het doel om later bij wijze van proef eene coöperatieve vereeniging onder de vlechters op te richten...... Het aantal der leergangen bedroeg een en dertig...... Er zijn stappen gedaan om bij wijze van proefneming, in 1918 twee leergangen op Saba te openen, één voor schoolgaande kinderen en één voor volwassenen".

Onder het bestuur van het Congres meenen wij niet één West-Indische althans Curaçaosche, specialiteit gevonden te hebben. Anders zou het zonder twijfel met niet veel moeite gelukt zijn, ook Curaçaosche deskundige praeadvisers en inleiders te vinden.

Liefdadigheidsbazar.

Op het einde dezer maand zal er een liefdadigheidsbazar worden gehouden ten bate der *Liga di Socorro.*

Niettegenstaande deze *Liga* reeds bijna 5 jaar bestaat, zullen misschien velen niet eens van haar bestaan weten, of waarvoor ze dient.

Deze *Liga* op zeer bescheiden voet begonnen, werkt in stilte, zonder veel ophef en beweging te maken, doch heeft in dien korten tijd reeds heel veel goeds tot stand gebracht.

Het Bestuur dezer *Liga* bestaat uit de Dames LUISA MEYER, URANIA VAN EPS en LYDIA MARTIS en heeft ongeveer 160 contribueerende en medewerkende leden. Het doel dezer Vereeniging is om de armen van gepaste kleeding en schoeisel te voorzien. Wegens de zeer bescheiden middelen kan de Liga elk jaar niet meer dan voor 600 fl aan kleeren en schoenen uitdeelen. Doch in die vijf jaren werden toch reeds 400 paar schoenen en alpargaten 300 pakjes vlechtstroo. en 300 kleedingstukken vooral voor arme schoolgaande kinderen of ook bij gelegenheid der 1ste H. Communie weggeschonken.

Bij het bestuur dezer vereeniging is alles welkom wat voor het doel kan dienen; zoowel nieuwe als oude kleeren worden in dank aanvaard.

Oude, (niet versleten) kleederen worden door bekwame naaisters zoo mooi opgeknapt, dat ze weer voor nieuw doorgaan.

Doch nu de aanvragen steeds grooter worden en de kas en de voorraad kleederen uitgeput raken, moet de *Liga* naar nieuwe middelen omzien.

Daarom wordt deze Bazar nu georganiseerd. Wie dus iets voor deze Bazar wil afstaan, doet er een goed werk mede. Allerlei voorwerpen van

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand November 1919 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand November.	97	16,851	14,635	85	187.586	116.145
Vorige maanden	1.095	173.753	158.385	305	1.706.771	1.064.318
Totaal.	1.192	190.104	173 020	340	1,894 357	1.180.463

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

kunst en smaak, alles is welkom.

Men is druk doende al deze voorwerpen tot een mooie tentoonstelling te organiseeren. Wie nog iets kan missen, haaste zich dus. De Bazar zal worden gehouden in den *Salon San Mathéo* bij de nieuwe kerk.

Een kort bericht aan een der leden van het Bestuur en men kan verzekerd zijn dat alles wat men wil afstaan voor deze Bazar, wordt afgehaald.

Den arme gegeven, is Gode geleend.

Garnizoen.

Voor den dienst in West Indië, met standplaats op Curaçao is bij de landmacht gedetacheerd de militaire apotheker 2e klasse A. Goudswaard.

Aruba.

Op Donderdag 27 Nov. werd van Zijn Hoog Ed. Gestrengen Heer Gouverneur uit Bonaire 't volgende telegram ontvangen:

Gezaghebber van Aruba.

„Besten dank aan U, Landraden en overige ingezetenen voor hartelijke ontvangst, uitgesproken gevoelens van sympathie en goede wenschen."

HELFRICH.

Bezoek van den Gouverneur op Bonaire.

Zooals wij in ons vorig nummer mededeelden, verliet de *Zeeland* in den avond van Woensdag 26 November Aruba en stoomde in den nacht van dienzelfden dag onze haven voorbij.

Donderdag 27 November ten 8 uur 's morgens kwam de *Zeeland* voor Bonaire aan. Ten half 9 uur stapte de Gouverneur en gevolg aan wal. Op den steiger was een eereboog opgericht en had de feestelijke ontvangst plaatst door Gezaghebber den Heer Thielen en Landraden. Kort daarop had de voorstelling en audientie plaats van ambtenaren en particulieren. Later op den dag werd een bezoek gebracht aan de vlechtcursus op Kralendijk, waar het hooge gezelschap feestelijk ontvangen werd. Daarna een tournee door *Tera, Corá Nikiboko*, waar eveneens de vlechtcursus voor volwassenen bezocht werd Verder werden de dividivi-boomen op verschillende plaatsen in oogenschouw genomen, waar een onbekende ziekte de boomen langzaam maar zeker aantast en doet uitsterven.

's Avonds had nog een langdurige conferentie plaats met Gezaghebber raden.

Vrijdag 28 November. Reeds ten half 8 ging het reisgezelschap op pad. Allereerst werd inspectie gehouden aan de politiewacht, *Dentera* bezocht de dammen en putten van *Cooroeboeroe* op den weg naar Rincon, de put *Dos Pos*, op den weg naar *Slagbaai*, waar ook deze uitgestrekte plantage met de bijbehoorende zoutpannen een beurt kreeg, van daar naar de plantage *Karpat* en de gouvernements aloë-velden rondom Rincon.

In het dorp Rincon aangekomen gold het bezoek allereerst het bezoek aan de R. K. school, daarna aan de vlechtcursus en werkatelier voor hoedenvlechsters door Pastoor Lamers opgericht. Hier kon de Gouverneur een denkbeeld krijgen, wat er met beleid en energie van de hoedenindustrie in onze kolonie te maken is. Want als ergens deze industrie bloeit en bijgedragen heeft tot de volkswelvaart, dan is het zekere de hoedenindustrie, zooals zij in Rincon beoefend wordt en op coöperatieven grondslag is ingericht.

Van hieruit werd nog het kantoor bezocht van den districtmeester. Op den terugweg naar Kralendijk kwam allereerst de plantage *Onima* met de groote dammen, *Fontein* met zijn natuurlijke waterloop en waterreservoirs, publieke put, het Tanki *Mardea*, de buurt *Noord di Saligne*, de vlechtcursus voor volwassenen in *Den tera* en ten slotte de steenfabriek van den Heer H. Herrera. Eerst ten half 4 keerde men van dezen vermoeienden tocht terug. Dat was zeker een druk bezette dag. Desniettegenstaande had 's avonds nog een conferentie plaats van den Gouverneur met den Gezaghebber, den Heer H. J. Cohen Henriquez en Pastoor Lamers en Dr. Evertsz over de hoedenindustrie, en andere aangelegenheden.

Zaterdag 29 November. Bezoek aan de verafgelegen zoutpannen aan de *Lage Westkust*, later na terugkomst van daar, bezoek aan de Scholen der Zusters en Fraters, Inspectie van de landsgebouwen, bezoek aan de plantage *Bacoena*, en het *Lac*.

Zondag 30 November. 's Avonds Receptie, gevolgd door bal ten huize van den Gezaghebber.

Maandag 1 December. Besprekingen van den Gouverneur met Gezaghebber, Landraden en particulieren. Bezoek aan de Openbare school. Ten 3 uur 's middags ging de Gouverneur met zijn gevolg weer aan boord en ten 8 uur 's avonds lichtte de *Zeeland* het anker om koers te zetten naar de Bovenwindsche eilanden, waar men, volgens een draadloos bericht, Donderdagmorgen voor Philipsburg (St. Martin) is aangekomen.

Consul.

Door den President van Venezuela is de Heer C. R. Debrot benoemd tot vice-consul dier Republiek op Bonaire.

(*De Vrijmoedige*)

ONTWERP-VERORDENING OP HET VERVOER VAN PASSAGIERS.

Voorloopig Verslag.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeen had men geene bedenking tegen het ontwerp.

Betwijfeld werd of het juist gezien was de voorschriften van art. 2 aan de uitklaring vast te knoopen, aangezien de schepen na uitklaring niet dadelijk behoeven te vertrekken, doch enkele dagen in de haven kunnen blijven liggen. Wellicht ware het beter de zorg voor de naleving aan de politie op te dragen.

Dat de artikelen 5 en volgende door art. 4, 2de lid, beheerscht worden springt niet in het oog; dat er verband tusschen die artikelen bestaat, zou, meende men, duidelijker moeten uitkomen.

De voorschriften van artt. 5, 6 en 7 achtte men bezwaarlijk voor kleine schepen. Gevraagd werd naar welken maatstaf het aantal reddinggordels, reddingboeien en scheepsbooten bepaald werd.

De aandacht werd er op gevestigd, dat verschillende artikelen niet strafrechtelijk gesanctionneerd zijn, zoodat het den schipper vrij staat zich daarnaar al dan niet te gedragen.

Ook werd er op gewezen, dat indien de te vervoeren passagiers als scheepsvolk worden aangemonsterd, menige bepaling niet van toepassing zal kunnen zijn, ofschoon toch een groot aantal personen over zee vervoerd worden.

Witkamp-Portefeuille-Code.

Een eigenaardige uitgave brengt ons de firma H. ten Hoet te Nijmegen (Holland).

De Heer H. Ph. Th. Witkamp heeft een miniatuur-code in den handel gebracht, een code van geheel eigen vinding, handig, gemakkelijk, uitermate practisch, zoo klein van formaat dat het slechts 2 blads beslaat en op cartonpapier gedrukt, opgevouwen in een zakportefeuille kan bewaard worden. Alle familieaangelegen kunnen met behulp van deze code verzonden worden, en steeds tot minstens de helft van het aantal woorden van een gewoon telegram gereduceerd worden.

Afzender en ontvanger beiden hebben deze code-formuul altijd bij zich en zijn dus immer in staat zulk een telegram op te maken en te ontcijferen.

De prijs is niet meer dan fl 0 20

Een andere uitgaaf van denzelfde Heer Witkamp is de *Privaatcode* voor 6 jaar geleden uitgegeven bij de zelfde firma. Met behulp van deze code kan men *met één enkel woord* den inhoud van een geheelen brief over verschillende onderwerpen telegrafeeren. Dat is een meesterstuk van vinding.

Motorboot-stoomboot

De *Shipping board* laat een aantal schepen van 9.600 ton aanmaken, bij voorkeur met de motor als beweegkracht. Alleen voor zoover geen motoren er voor beschikbaar zijn te stellen, zal nog stoomvermogen gebruikt worden. Volgens de bewering van deze Amerikaansche mautschappij zal het motortype 19 pond brandstof per 24 uren gebruiken, terwijl voor een stoomboot van een analoog type op 100 pond te rekenen is.

Behalve 't geldelijk voordeel, dat hieraan verbonden is, heeft de winst aan ruimte groote waarde. In plaats van de steenkolen massa's, wordt vloeibare brandstof tusschen dubbele wanden, vloeren en in anderen verloren ruimte geborgen.

In Engeland, 't land van steenkool, hebben de mijnwerkstakingen en de groote crisis in 't productiewezen, ook tot het inzicht gebracht dat de motor meer en meer de plaats van de stoommachine moet gaan innemen. Engeland laat motoren uit 't binnenland komen.

Wij vinden daar vergelijkende cijfers aangegeven, die zeker zeer sprekend zijn. Voor schepen van 10.000 t. komt 't gebruik van zware olie op 60 pond in 24 u. bij 't motormodel; 't komt op 105 pond voor de stoomboot die met petroleum stookt; en op 130 tot 150 pond wanneer steenkool gestookt wordt.

Italië en Nederland worden genoemd als leveranciers van scheepsmotoren.

Dit alles schijnt er op te wijzen, zegt het K. W., dat voor de groote vaart de motor de stoommachine aan 't verdringen is.

Een Vaderlandsch Film.

Te Paramaribo is de vorige maand een echt Hollandsche film vertoond, die door het Groepsbestuur van het Alg. Nederlandsche Verbond aldaar was aangevraagd. Op het doek werd gebracht:

De zegetocht van Hare Majesteit Koningen Wilhelmina door Zuid-Limburg en Zeeuwsch-Vlaanderen.

In Suriname heeft de vertooning dezer film zeer veel enthusiasme verwekt. Wij hopen dat ook het Groepsbestuur in onze kolonie reeds de noodige stappen gedaan heeft, om deze film ook hier op Curaçao vertoont te krijgen.

Hoedenstroo.

Ons laatste artikel over dit onderwerp is ons nummer van 8 November nam de *Surinamer* in zijn geheel over. Ons slotwoord was:

„In ieder geval moet deze aangelegenheid op een gezonde basis geregeld worden."

„Daarom is het wenschelijk (en noodzakelijk), dat tusschen de Gouvernementen van beide koloniën, een zakelijk overleg gepleegd wordt om tot een goede oplossing te komen."

„Wij hopen dat zonder veel uitstel van beide zijden daartoe de eerste stappen gedaan worden."

Daaraan voegt de *Surinamer* het volgende bijschrift:

„De wensch van onzen collega is de onze.

Ondanks het sterke aandringen zoo wel in Curaçao als in Suriname om de cultuur van hoedenstroo flinker aan te vatten, schijnt het *Landbouw departement* niet veel zin te hebben daarop in te gaan.

Naar wij vernemen, heeft het Departement reeds begin October lastgeving van den Gouverneur ontvangen om de zaak te behartigen, en zou eene vergadering van de langhebbenden belegd worden. Tot nu toe (22 November) heeft zij echter nog niet plaats gehad.

Nu onze Landvoogd naar Nederland vertrekt, biedt zich eene mooie gelegenheid aan, deze zaak met de Nederlandsche Regeering te bespreken."

Alweer opnieuw blijkt dus met alle duidelijkheid, dat er van actieviteit en behartiging van deze aangelegenheid bij het Landbouw departement in Suriname niet de minste spraak is.

Het land der auto's.

Dat is natuurlijk Amerika. De groote welvaart. die er heerscht, en de lage prijs van bepaalde autosoorten zijn de reden, dat in Amerika enorme veel auto's in gebruik zijn. De groote afstanden in het binnenland werken dit natuurlijk sterk in de hand. Ford. de groote auto-fabrikant, levert de bekende Fordwagens van klein formaat voor minder dan f. 1000. —; in Amerika wel te verstaan.

Er is onlangs een oversicht verschenen van het aantal autos, in gebruik in verschillende landen. In Engeland loopen er, in ronde getallen 200,000; in Frankrijk 100.000; in Italie 50,000. En in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika loopen er vijf millioen! Met de motorfietsen er bij gerekend, zijn er meer dan zes millioen motorrijtuigen in Amerika.

Alleen in den staat Ohio zijn reeds 500 000 autos; dat is dus twee en een half maal zooveel als in heel Engeland. De stad Cleveland heeft een inwonertal van ongeveer 700 000 ingezetenen en is dus iets grooter dan Amsterdam. Die staat heeft 71 000 autos! Er komt dus één auto op nog nog niet tien ingezetenen.

Voor heel Amerika is de verhouding één auto op ongeveer 22 burgers.

Het land der auto's!

Officieele berichten.

Aan den hulpopzichter bij den vuurtoren ter Lage Westkust van Bonaire W. Florence is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De vastgestelde quarantaine tegen Rio Hacha is opgeheven.

De fuselier J. Idskes is op zijn verzoek eervol ontheven van zijn werkzaamstelling bij de politie,

Mej. H. F. E. Stel, onderwijzeres derde klasse aan de Wilhelminaschool alhier, thans met verlof te Hoboken, is twee maanden verlofs verlenging verleend.

Builenpest.

De Engelsche kabel berichtte i. d. van 20 November van uit Mexico een gerucht dat daar verspreid, dat de builenpest in San Francisco (California) verschenen was, en daar dagelijks duizenden slachtoffer maakte.

Van geen enkele andere zijde is dit bericht echter bevestigd. Vooral de gespannen verhouding van Amerika en Mexico in aanmerking genomen, kan men het gerust als leugenachtig beschouwen.

Meer geloofwaardig is een ander bericht, dat in New-Orleans 7 personen, uit Peru aangekomen, door de builenpest aangetast daar gestorven zijn.

Las Personas Nerviosas

que hacen uso de patentes de drogas excitantes ó preparaciones á base de alcohol que no hayan sido recetadas por un médico-facultativo

Cometen Un Desatino

pues el estímulo que tales remedios producen es puramente pasajero, y á la larga agravan el mal.

El sistema nervioso suele componerse

evitando toda clase de excesos, cuidando la nutrición y enriqueciendo la sangre. A esto contribuye grandemente unas semanas de tratamiento

con la Emulsión de Scott

que estimula el organismo de la única manera lógica:

Abasteciéndole mayor nutrición.

La legítima Emulsión de Scott se halla de venta en todas las Boticas del orbe.

416

Koloniale Raad.

De zittingen van dezen raad op Woensdagavond werd bijgewoond door den voorzitter en 6 leden, als mede den fung griffier.

Na goedkeuring van de notulen der vergadering van 20 October, deelde voorzitter mede, dat ingediend is een ontwerp-verordening tot regeling van coöperatieve vereenigingen

De voorzitter stelde voor dit ontwerp terstond te behandelen, waarop de heer Sutherland te kennen gaf, dat hij niet voorbereid was op de onmiddellijke behandeling en daarom voorstelde het ontwerp in de eerstvolgende vergadering aan de orde te stellen.

Op de vraag van den voorzitter of meer leden met dat voorstel meedegingen, antwoordden de heeren Senior, Winkel en Penso, dat zij het ondersteunden, waarna de voorzitter het voorstel Sutherland overnam, betwelk werd aangenomen. (CurCt.)

St. Thomascollege.

Tot 1 Januari kunnen nieuwe leerlingen voor 't schooljaar 1920 worden aangegeven.

Het hoofd der school.

1—8 fr. M. REALINO

Hendrikschool

te Curacao,

Gelegenheid tot het inschrijven van leerlingen voor den cursus 1920 iederen schooldag van 8,30—11,30 en van 1,30—2,30.

Het Hoofd der School

1—6 G. LANDHEER.

Movimiento Marítimo

Di 23 di Nov. te 6 di Dec.

A drenta.

Dia 25 Nov.

Gloria Goleta ven. di Maracaibo.
Commewijne Vapor hol. di Haiti

Dia 26 Nov.

Merida Vapor am. di La Guaira.
Samson Remolcador ven. di Maracaibo
Willemstad Lancha ven. di Maracaibo
W. M. Tupper Vapor am. di Cuba
Virginia Goleta hol di Maracaibo
Nereida Goleta hol. di Maracaibo
Segunda Maria Goleta col. di Rio Hacha

Dia 27 Nov.

Berenice Vapor hol. di Pto Cabello.
Hans Maersk Vapor danes di Pto Cabello
Maracaibo Vapor am. di Maracaibo.
Graciosa Goleta ven. di Maracaibo.
Felicidad Goleta ven. di Maracaibo
Vesla Vapor Norw di New York
Singogne Vapor ingl. di Maracaibo
Julia Maria Balander ven di La Vela

Dia 28 Nov

Philadelphia Vapor am di New York via San Juan.

Dia 29 Nov.

Diana Vapor hol di Amsterdam
Maracaibo Golet ven di Maracaibo.
La Providencia Golet ven. di La Vela
Sueño de Enero Golet ven. di Martinique

Dia 30 Nov.

Crynssen vapor hol. di Amsterdam via Paramaribo i La Guayra
Frieda Golet hol. di Maracaibo

Dia 1 di Dec.

Lelia Golet hol. di Bonaire
Fedalma Golet hol. di Bonaire
Selfide Golet hol di Martinique

Dia 2 di Dec.

Abeona Gol hol di Barbados
Maria Gol hol di Bonaire

Dia 3 di Dec

Philadelphia Vapor am di Pto Cabello
Merida Vapor am di Maracaibo

Dia 4 di Dec.

Vesla vap norw di Maracaibo
Cariseo vap am di San Juan
Marina gol am di San Juan
Maria gol hol di Barbados

Dia 5 di Dec.

Lelia gol hol di Aruba
Pr. der Nederlanden vap hol di Haiti
Pluma de Oro gol, ven di La Vela

Dia 6 di Dec.

Columbia vap am Pto Cabello

A sali.

Dia 25 Nov

Mano de Dios Goleta ven pa Martinique
Florence E Stream Goleta ingl pa Barbados

Dia 26 Nov

Zeeland Vapor nacional p'Aruba
Commewijne Vapor hol pa Suriname

Dia 27 Nov

Maracaibo Vapor am pa New York via Mayagues
Berenice Vapor hol pa New York via Haiti
Hans Maersk Vapor danes pa Copenhagen
Vesla Vapor norweg pa Maracaibo
Gloria Goleta ven pa Maracaibo
Themis Goleta ven pa Maracaibo
Maria Goleta hol pa Bonaire

Dia 28 Nov.

Pluma de oro Goleta ven pa La V de Coro
Merida Vapor am pa Maracaibo
Philadelphia Vapor am pa La Guaira
Lelia Goleta hol di Bonaire

Dia 29 Nov.

Virginia Golet hol pa La Vela di Coro
Julia Maria Golet pa Vela de Coro
Graciosa Golet ven pa Aruba

Dia 1 di Dec

Singogne Vapor ingl pa Maracaibo
W. M. Tupper Vapor am. pa New York
Crijnssen Vapor hol pa Pto Colombia, Cartagena, Colon
Lelia Golet hol pa Aruba
Samson remolcador ven. pa Maracaibo
Willemstad lanhsa ven pa Maracaibo
Amadeo Golet hol pa Aruba

Dia 2 di Dec

Felecidad Gol ven pa Maracaibo
Sueño de Enero Gol ven pa La Vela
Diana vapor hol pa Maracaibo

Dia 3 di Dec

Philadelphia Vapor am pa New York
Frieda gol hol pa Maracaibo
Carmen Josefa gol ven pa Cumana

Dia 4 di Dec.

Fedalma gol hol pa Bonaire

Dia 5 di Dec.

Apalacha vap am pa Cumana
Vesla vap norw New York
Pr d Nederlanden vap hol pa Pto Cabelo
Lelia gol hol pa Bonaire

Dia 6 di Dec.

Columbia vap am pa Pto Colombia

Buitenland.

In één nacht grijs

Men las het vroeger in romans en men geloofde het niet.

Maar de vreeselijke werkelijkheden der laatste jaren hebben ons veel doen zien, wat we voor onmogelijk hielden.

De oorlog was verschrikkelijk, maar het communisme is nog veel afgrijselijker. Een der voormannen in de christelijk-sociale beweging van Hongarijë was steeds Kral Huszar, ook den bezoekers van Duitsche Katholiekendagen welbekend, waar hij in jeugdige geestdrift het podium besprong, zijn zwarte haren in de lucht.

Thans zijn die haren wit.

Onder Bela Kun werd hij gevangen genomen met vele anderen, die ook hun christelijk geloof beleden.

Met twintig anderen was hij in een klein vertrek zonder licht op den grond geworpen. Een waker deelde hem mede, dat zijn vrouw uit angst over zijn gevangenneming zich van het leven had beroofd. Later bleek, dat men Huszars vrouw had verteld, hoe haar man zich had vergiftigd.

In 't vertrek naast hun gevangenis werden dien nacht zestig lotgenooten om 't leven gebracht en bij de twintig, onder wie zich Huszar bevond, verschenen Roode Garden met een machinegeweer. Een half uur lang werd er door hen luid beraadslaagd, of men die bourgeois-bende met mitrailleurkogels zou doorboren, dan wel liever met geweerkolven doodslaan.

Toen verscheen in de deur, met bloed bevlekt, de commandant der moorden in 't naast gelegen vertrek en vertelde met smaak van de opruiming, die daar werd gehouden.

In dien nacht is Huszar grijs geworden.

Nog zes weken zat hij gevangen. toen wist hij naar Oostenrijk te vluchten.

Samenwerking in Frankrijk.

De verkiezingen twee weken geleden in Frankrijk gehouden waren sinds 1870 de eerste, waarin de republikeinen niet werden aangevallen door de imperialisten en de royalisten.

De imperialisten zijn feitelijk uit de politiek verdwenen en de royalisten hadden afstand gedaan van hun eisch, dat de hertog van Orleans op den troon zal hersteld worden om koning van Frankrijk te worden. De hertog had zelf aan zijn volgelingen gevraagd om af te zien van een campagne tegen de bestaande orde van zaken. De conservatieven, die geen royalisten, maar geloovige katholieken waren en den strijd hadden volgehouden tegen de anti-clericale richting van de republiek, hadden verklaard, dat zij eindelijk den strijd opgeven en de scheiding van Kerk en Staat aanvaarden, waarbij zij alleen meenen te mogen rekenen op een loyale en onbevooroordeelde uitvoering van de wet.

Dit heeft de mogelijkheid geschapen voor de onderhandelingen, over een alliantie tusschen alle partijen, uitgezonderd de uiterst linksche socialisten, in verschillende departementen, o.a. dat van de Seine, waartoe ook Parijs behoort. In Parijs zelf dacht men over een coalitie tusschen alle partijen, van de katholieken af tot de nieuwe nationale socialistische partij toe, aan wier hoofd Gustave Hervè, de hoofddredacteur van de *Victoire* staat.

Het doel van deze coalitie was in de allereerste plaats de uiterste socialisten te verslaan en een doodelijken slag toe te brengen aan de bolsjewistische agitatie. De socialisten hebben tot dusver hun besluit gehandhaafd, om elke alliantie met anderen partijen te verwerpen en zij hebben zelfs eenige hunner voornaamste leiders uit de partij gestooten, omdat dezen gestemd hebben voor de militaire credieten.

Rusland.

Gedurende de laatste 6 maanden, werden op de staatsregisters te Petrograd ingeschreven 40.000 overledenen tegen 5000 geboren.

Een Koningszoon.

Uit Munchen wordt gemeld, dat de jongste zoon van hertog Albrecht van Wurtemberg, Karel Alexander als religieus zijn intrede heeft gedaan in het Benedictijnerklooster te Beuron. Hertog Karel — thans frater Carolus — heeft den leeftijd bereikt van 23 jaren.

Noorwegen afschaffer,

De cijfers van de stemming over het alcoholverbod in Noorwegen zijn thans bekend. Het resultaat is een overweldigende triomf voor de drankbestrijders.

Vòòr het verbod stemden er 408.904 en tegen 282.472.

Ook in Denemarken wil men een volksstemming over het alcohol vraagstuk houden.

Erger dan oorlog.

De correspondent der N. R. Ct. te Parijs meldt:

Uit een gedocumenteerde statistiek blijkt, dat de griep in veertien maanden tijds meer menschen ten grave heeft gesleept dan de oorlog in vier en een half jaar.

Europa is niet het meest geteisterde werelddeel geweest. In de Vereenigde Staten werd ongeveer 40 pct. van de bevolking aangetast, van welke 6 pct. of 2 millioen menschen stierven. In Zuid-Amerika, Afrika en Australië zijn de verwoestingen zeer groot geweest. Azië schijnt het ergst geteisterd te zijn geweest. Alleen in Engelsch-Indië telde men 6 millioen dooden. In het geheel heeft de griep 20 millioen menschen gedood of driemaal zooveel als de oorlog.

BEKENDMAKING.

Hierbij wordt ter kennis van het publiek gebracht dat aangezien de vaste brug naar het Riffort herstelling moet ondergaan. zij, te beginnen met den 2n. December tot nadere aankondiging voor het verkeer met alle vervoermiddelen gesloten zal zijn.

Voetgangers zullen, voor zooverre het werk het gedoogt, er over gelaten worden.

Curaçao, den 29n. Nov. 1919.

De Procureur-Generaal,

J. B. GORSIRA.

1—2

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
Chicago 1893, en
„ Curaçao. Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910

Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

UN TONICO GENERAL
TONIKEL
Y RECONSTITUYENTE
PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DE PULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

JARABE de AMBROZOIN
PARA TOS BRONQUITIS TUBERCULOSIS LARINGITIS TOS FERINA LA GRIPPE Y ASMA
PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"

TONIKEL
ENRIQUECE LA SANGRE Y FORTIFICA LOS NERVIOS DA FUERZA, ENERGÍA Y VITALIDAD A LAS PERSONAS DÉBILES, ANÉMICAS Y NERVIOSAS
PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"

Medicinas noveladas.

Medicinas nuevas aparecen y desaparecen, pero queda la EMULSIÓN DE SCOTT. Porque? Tres generaciones han comprobado su mérito y eficacia. Los médicos de medio siglo atrás recomendaron el aceite de hígago de bacalao como uno de los más poderosos reconstituyentes de las fuerzas vitales. Los médicos de hoy día reconocen que no se ha descubierto medicamento que lo supere. Solo el mejor y más puro aceite de hígado de bacalao se emplea en la EMULSIÓ DE SCOTT combinado además en forma científica con otros elementos curativos.

En medicinas debe buscarse siempre lo mejor; economías traen engaños y desengaños. Cuando se sabe de un producto que tiene mérito. lo prudente es patrocinarlo. Tomese pues la EMULSIÓN DE SCOTT. 14

Wilhelmina-School

Gelegenheid tot inschrijving van nieuwe leerlingen voor *1920*, bij ondergeteekende op schooldagen van 8.15 tot 3 uur. Vaccine-bewijzen moeten overgelegd worden. Tot de fröbelklassen worden jongens en meisjes van 3 tot en met 5 jaar toegelaten.

Het Hoofd der School,

N. J. C. van Breemen-Kruyt

2—1

JARABE DE AMBROZOIN
TOS BRONQUITIS ASMA LARINGITIS
TOS FERINA TUBERCULOSIS AFECCIONES RESPIRATORIAS
AMBROZOIN
ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA, ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION, REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y ... EL DESASOSIEGO.
JARABE DE AMBROZOIN
AMERICAN APOTHECARIES COMPANY, NEW YORK.

SALVITAE
EL MEJOR SOLVENTE DEL ÁCIDO ÚRICO
Salvitae
PARA GOTA, REUMATISMO Y AFECCIONES DE LOS RIÑONES Y VEJIGA.

Veranderbare Dotale Polissen.

De **Veranderbare Dotale Polissen** van de Colombiaansche Mutualiteits-Maatschappij omvat al de veroveringen van het hedendaagsche assurantie-wezen, in tijdperken van 10, 15, 20, 30 en 35 jaar, volgens onderstaand voorbeeld van iemand, die zich op 30 jarigen leeftijd eerst verzekerde bij dotale polis van 25 jaar voor eene som van $ 5000.—, zijnde de jaarlijksche, door hem te betalen premie $ 222.40.

Mocht de verzekerde vóór het 18e jaar, nadat de polis hem is verleend komen te sterven, dat zal de familie of zullen de in het stuk aangewezen rechtverkrijgenden het verzekerde bedrag van $ 5000 — in gereed geld ontvangen, doch indien het overlijden van den verzekerde plaats heeft in het 18e jaar of later, dan zullen de ontvangsten aldus zijn:

18e jaar	$ 5443.60
19e „	„ 5962.30
20e „	„ 6511.95
21e „	„ 7096.20
22e „	„ 7715. —
23e „	„ 8372. —
24e „	„ 9667.25
25e „	„ 9802.50

Aangezien de accumulaties berekend worden tegen een samengestelden interest, hooger dan speciaal andere buitenlandsche verzekeringsmaatschappijen waarborgen, beveelt men hun aan, die voordeelige zaken wenschen te doen, een over dit polis-stelsel handelend prospectus te vragen ten kantore van de Mutualiteits-Bank, Agentschap van Curaçao.

Curaçao, 11 October 1919.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

Leergang voor Zeevaartkunde op Curaçao.

Bij voldoende deelneming zal 5 Januari 1920 op Curaçao opnieuw een leergang voor Zeevaartkunde geopend worden.

Jongelieden, die voldoende lager onderwijs genoten hebben, kunnen tot dien leergang worden toegelaten, mits zij den leeftijd van 14 jaren hebben bereikt.

Het onderwijs zal zich in de eerste plaats tot practische zeevaartkunde bepalen.

Deelnemers kunnen zich vóór 30 December a. s. aanmelden op het kantoor van den Inspecteur van het Onderwijs. Breedestraat No. 27. (geopend alle werkdagen van 8 tot 3 uur.)

Inlichtingen bij den Leider, den heer C. Hoek, Havenkantoor.

Curaçao, 18 November 1919.

De Inspecteur van het Onderwijs.

H. MEERDINK,

Koloniale Postspaarbank.

Rentevergoeding met ingang van 1 Januari 1920 bepaald op **2,64 %**

Voordeelen:

1o. minimum inlage 25 cent.

2o. volledige waarborg door de Kolonie.

3o. uitbetaling alleen aan rechthebbenden of gevolmachtigden.

5—2

MUTUALITEITS-BANK.

AGENTSCHAP VAN CURAÇAO,

door de MUTUALITEITS-BANK te Bucaramanga, Colombia, op dit eiland opgericht

Maatschappelijk kapitaal $ 500,000 Goud.

Het belast zich met:

a. den aan- en verkoop van wissels;
b, incasseeringen bij opdracht;
c. commissie-handel in 't algemeen;
d. de vertegenwoordiging van buitenlandsche handelshuizen;
e. de ontvangst en afzending van scheepsladingen.

Dit Agentschap, dat correspondenten heeft in de voornaamste steden van het Buitenland, waar er Banken zijn, neemt gelden a deposito in **Guldens, Pndn. Sterling, Peseta's** of **Francs** voor den termijn van niet minder dan een jaar, met voorafgaand advies van eene maand, een jaarlijkschen interest van **8** pCt. toekennend.

Aangezien de directeur van dit Agentschap, de heer J. P. G. ECKER, terzelfdertijd gemachtigde-generaal van de Colombiaansche Mutualiteits-Maatschappij **Todos Para Todos** en van de Mutualiteits-Hypotheekbank van Bucaramanga, Colombia, is, die elk een kapitaal van $ **500,000 Goud** heeft, vertegenwoordigt het ook die twee ondernemingen, zich dientengevolge eveneens belastend met de verrichtingen, die ten deele hare voornaamste zaken onderscheidenlijk uitmaken, nl.:

f. de aanneming van verzekeringen op het leven, en
g. den verkoop van effecten.

10—26 Curaçao, 1 October 1919.